

Örnek Bir işletme yeni oluşturduğu bir birime diğer birimlerden eleman aktarması yapacaktır. Bunun için 20 tane gönüllü vardır. Aday olan her bir gönüllünün, bu bölüme geçme olasılığı da 0.8 dir. Her bir adayın bu bölüme geçme kararı bağımsız olarak verileceği varsayımı altında, 16 ile 18 arasındaki adayın (sınırlarda dahil olmak üzere) bu bölüme geçmesinin olasılığı;

a) Binom dağılımı ile;

$$P(16 \leq x \leq 18) = \sum_{x=16}^{18} \binom{20}{x} (0.8)^x (0.2)^{20-x} = 0.5606 \text{ bulunur.}$$

b) Binom dağılımına süreklilik düzeltmesi kullanılmadan - normal dağılım yaklaşımı ile;

$$E(x) = n \cdot p = 20 \cdot \frac{8}{10} = 16 \quad V(x) = n \cdot p \cdot q = 20 \cdot \frac{8}{10} \cdot \frac{2}{10} = 3.2$$

$$P(16 \leq x \leq 18) = P\left[\frac{16-16}{\sqrt{3.2}} \leq Z \leq \frac{18-16}{\sqrt{3.2}}\right] = P(0 \leq Z \leq 1.12) = 0.3686$$

c) Binom dağılımına süreklilik düzeltmesi kullanılarak - normal dağılım yaklaşımı ile;

$$P(16 \leq x \leq 18) = P\left[\frac{16-0.5-16}{\sqrt{3.2}} \leq Z \leq \frac{18+0.5-16}{\sqrt{3.2}}\right]$$

$$= P(-0.28 \leq Z \leq 1.40)$$

$$= 0.5295$$

Görüldüğü gibi, eğer süreklilik düzeltmesi kullanılmadan binom dağılımına normal dağılım yaklaşımı yapılırsa, bulunan olasılık gerçekteki değerden epey farklı çıkmaktadır. Süreklilik düzeltmesi kullanıldığında bu fark çok azaltılmaktadır.

Örnek Bir firma, her hafta ortalama olarak belli bir üründen

42 tane sipariş almaktadır. Firmanın elinde hafta başında bu üründen 55 tane varken o hafta 55 ürünün hepsinin siparişinin alınması olasılığını

a) Poisson dağılımı ile,

$$\lambda = n \cdot p = 42 \quad P(X \geq 55) = \sum_{x=55}^{\infty} \frac{e^{-42} \cdot 42^x}{x!} = 1 - \sum_{x=0}^{54} \frac{e^{-42} \cdot 42^x}{x!}$$

Bu olasılığın hesaplanması gerçekten zordur.

b) Poisson dağılımına normal dağılım yaklaşımı ile

$$P(X \geq 55) \approx 1 - P(X < 55) = 1 - P\left(Z \leq \frac{55-42}{\sqrt{42}}\right) = 1 - P(Z \leq 2.01) = 0.0222$$

Gök Değişkenli Normal Olasılık Fonksiyonu

Gök değişkenli istatistik analizlerinin genelinde, hemen hepsi çok değişkenli normal dağılım teorisine üzerine kurulmuştur.

Log-Normal Dağılım

Normal dağılımda $x = \log z$ ve

$\mu = \alpha$ ve $\sigma = \beta$ olarak tanımlarsa, lognormal dağılıma geçilmiş olur.

$$M(t) = \frac{e^{tb} - e^{ta}}{t(b-a)}$$

$$E(X) = \frac{a+b}{2}$$

$$V(X) = \frac{(b-a)^2}{12}$$

Üstel Dağılım

Üstel dağılım geometrik dağılım

gibi unuttuk bir dağılım olup, bekleme süresi ile ilgili problemlerin çözümünde kolaylık sağlar.

$$F(x) = 1 - e^{-\lambda x}, \lambda > 0, x > 0$$

$$f(x) = \lambda \cdot e^{-\lambda x}, \lambda > 0, x > 0$$

$$M(t) = \frac{\lambda}{\lambda - t}$$

$$E(X) = \frac{1}{\lambda}$$

$$V(X) = \frac{1}{\lambda^2}$$

Düzenli Dağılım (Tek-Düze)

Özellikle hataların yuvarlatılmasında ve simülasyon uygulamalarında düzenli dağılımın özel bir yeri vardır. En yaygın olarak kullandığı yer ise Monte Carlo simülasyon teknikleridir.

X rasel değişkeninin olasılık fonksiyonu aşağıdaki gibi tanımlanır olsun.

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{b-a}, & a \leq x \leq b \\ 0, & \text{d.d.} \end{cases}$$

X rasel değişkenine, düzenli dağılımı rasel değişken ve $f(x)$ 'e de sürekli düzenli dağılım denir. $X \sim D[a, b]$